

Невероватно како Европљанима није јасно да би могли постати Сирија - каже чувена књижевница из Хрватске.

Ведрана Рудан гост је Београда и регионалног књижевног фестивала Крокодил који се ове године одржава десети, јубиларни пут а разговор је рађен након прве вечери. Упитана с којим очекивањима је дошла и какви су јој утисци након прве вечери, Ведрана Рудан каже:

- Дошла сам без очекивања јер мени лично је страно да станем пред микрофон и читам своју књигу. Верујем да је читање интиман доживљај. У таквом јавном читању осећам се неугодно, растресено, неконцентрирано. Зато избегавам фестивале, па ме ретко где и има. Ове године сам ту и зато што сам била на првом, а ово је 10. јубиларни, те, рекох - идем, па ваљда ћу издржати. Организација је изузетна, одушевили су ме гости вечерас. Сидран је за мене велико откриће. Не зато што о њему ништа нисам знала, него зато што сам га најзад упознала. Божиновска, списатељица из Македоније, коју радо читам, била је неодољива. И Њуз нет су ми феноменални. Организација је свјетска и врло је индикативно да се све одвијало, због више силе, нажалост али ипак, у просторији која је под патронатом једне банке а то је заправо свјетски. Први Крокодил је био на Титовом гробу а десети у банци, што је нормалан ток за 21 вијек. Дакле отишло се од социјализма и ушло у 21. вијек, вијек мрака, вијек у којима људима владају банке, па тако и књижевницима.

Ваш наступ је био прожет духовитошћу, више пута сте добили, како се то каже, аплауз на отвореној сцени.

- Каже, особно имам велики проблем: кад год видим пуно људи на окупу, пуну салу публике као вечерас, увијек мислим да су они ту јер се желе забавит. И онда их покушавам забавит. Ја не кажем да сам у томе успешна, пристојна, можда сам чак и непристојна, али мислим да праву интиму треба задржат за себе, а људе забавит. Што се аплауза тиче, па добро, ја сам шоу-вумен. И то није ништа ново, нити је од јуче, него од пре 50 година још док сам радила као туристички водич.

У разговору с вама Владимир Арсенијевић је цитирао Чехова - како се књижевници баве стварима као на пример скакањем са звоника, а да је живот нешто друго.

- Чехов сматра да би, према томе, и књижевност требала бити нешто друго. Дакле, слика живота. Али, у правом животу људи заиста скачу са звоника и то све чешће јер не могу изаћи на крај са животом, тако да ја мислим да је Чехов данас жив, мислио би да је скакање са звоника нормално.

Казали сте да је у Хрватској лакше скочити са звоника него живети?

- Мислим да да, јер су ти муке краће. Али многи људи да не би скочили са звоника из Хрватске одлазе у Њемачку и друге развијене земље, а не знају да их и тамо чекају звоници. Углавном, ако си обичан човек имаш двије опције. Или да ходаш, што би рекао велики хрватски пјесник Шимић, мален испод звијезда или да будеш велик па се попнеш на неки звоник.

А зашто је то тако?

- Нормалан човек који настоји живети од свога рада а да га тај рад не убије не може издржати овај живот данас. Уцијењен је кредитима, уцијењен морањем куповине стално нових ствари које му заправо и не требају... Крупни капитал брутално силује и људе и живот. И у најсретнијим земљама на свету, попут Данске и Шведске, има највише људи који скачу са звоника. Ситуација је јасна - свијет иде у пропаст. Што је можебит и добро. Многе врсте су нестале па нам баш и не фале. Нико не каже зашто диносауруси не шећу Теразијама, можемо и без њих. Тако ће и жохари једнога дана моћи без нас.

Казали сте да бисте ви могли скочити са Вучића?

- Мислим да је Вучић српски звоник дефинитивно, и да је Вучић једнако Србија, а Србија једнако Вучић тренутно. Ма шта неки интелектуалци мислили о томе, то је тако. Вучић је побиједио на изборима а нису га довели Марсовци. Нема ту права на жалбу, можеш само размислит како си и колико и сам томе допринео. А како је Вучић звоник, ако ти није добро у Србији, скочи са Вучића, он је висок човјек.

"Лагуна" је управо објавила обновљено издање вашег романа "Костури округа Медисон" а шта је нова тема којом се бавите?

- Драго ми је то, а нетипична је за мене. Није огорчена, то је једна љубавна прича са хепиендом. Додуше, хепиенд је у седамдесетој години, али боље икад него никад. Сљедеће, „Лагуна” за Сајам књига на јесен објављује књигу, избор колумни са мог блога, који је посјетило 15,5 милиона људи, а лајмотив су дјеца. Тема која је у посљедње вријеме моја опсесија. Моја дјеца, већ зрели људи, имају потребу стегнут ме за руку и превест преко улице - да не настрадам без њихове помоћи. А ја увијек кад ходамо заједно хоћу их чврсто ухватит да их преведем преко улиице. Имам унуку коју волим као што своју дјецу нисам. И то ме све скупа ждере.

Нису ли српско-хрватски односи незаобилазна тема у разговору с вама?

- Све ме мање занимају. Јер кад се каже ср – хр односи, увијек се мисли на овакав или онакав рат. Увијек рат политичара, а никада народа. У последњих пар мјесеци заиста сам престала пратит хрватску политику, српску не пратим већ годинама. Мислим да српско-хрватског рата нема упркос најбољој вољи и великом труду политичара да га одрже. Хрватска је празна, у њој су старци који једва могу до љечника а ни у Србији нема људи спремних да ратују да би вашим звонцима било још боље, тако да ето нама љубави.

А светски актуелни тренутак?

- Овај Трамп је божији дар. Прву пут од кад сам жива да је америчка политика добила човјека који је њен прави и тачан представник. Нема загонетки. То је то. Манипулатор, лажљивац као и амерички људи на власти, тј. амерички капитал. А Европа је једнако покварена као Америка, само има мање снаге јер ју је Трамп ухватио за гушу. Кад кажем Европа, мислим на ЕУ, кад кажем ЕУ, не мислим на Румунију, Хрватску, него на Њемачку, Француску. Али невјероватно како Европљанима није јасно да би могли постати Сирија. Врло лако. Да ли због бомби или зато што ће Сирија доселит у Европу, то се још не зна. Ал' Европа свакако није оно за шта се продаје – легло мира, правде и цивилизације.

Публика у другим земљама, примерице у Пољској, воли ваше књиге. Шта је ново на том плану?

- Драма "Црнци у Фиренци", рађена у Кракову, добила је силне награде. У септембу ће у Варшави најзначајније позориште радити "Љубав на последњи поглед". А у Америци "Дабогда те мајка родила" излази за пар недеља. Американци су ми понудили да у њиховом значајном књижевном листу трећину посвете мом лику и делу. Заstraшујуће.

Заstraшујуће?!

- Мислим да се тако нешто нуди људима за које мисле - чекај, ајмо нешто направит док је још жив. Тако да сам веома почашћена, али и забринута.

(Блиц)